

פנחס (175)

סביבו משפחה שלמים, חברה של שלמים ויראים, שכן בדרך שאדם רוצה לילך, מוליכים אותו.

חפץ חיים

מת במדבר על דיבורו נגד משה
אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעָדִים עַל
יְהוָה בַּעֲדַת קָרַח (כו. ג.)

הקשה בעל ה"מנחה בלולה": לשם מה הוצרכו לומר שאבינו מת במדבר, הלא ודאי שזה כך, כי אם היה במצרים הן לא היו באות ומבקשות נחלה, שהרי ארץ ישראל נתנה ליוצאי מצרים בלבד. ותיירץ, הרי לעיל בפרשת חקת (כא. ה-ו) מסופר שכנסו מהור ההר קצרה נפש העם בדרך, ואז "וידבר העם באלוקים ובמשה למה העליתנונו ממצרים למות במדבר כי אין להם מים ונפשנו קצה בלחם הקלוקל", וכתוצאה מכך היתה מגפה גדולה בקרב בני ישראל: "וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימות עם רב בישראל". באו אפוא בנות צלופחד ואמרו למשה: אבינו מת במדבר, על הדיבורים שדיבר "באלוקים ובמשה". כששמע משה את דבריהן אמר: אם כן יש לי נגיעה אישית בענין, שהרי הוא דיבר נגדי, ואינני יכול לשפוט בעניינן, לכן "ויקרב את משפתם לפני ה'".

ספר "ומתוך האור"

יִפְקֹד ה' אֱלֹהֵי הַרוּחַ (כו. טז)
וברש"י: שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו. וענהו השי"ת, איש אשר רוח בו, כאשר שאלת שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. ולכאורה הדברים סותרים, כי הבקשה היתה שיהא סובל כל אחד, והקב"ה נתן איש שיוכל להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד. אלא, מנהיג אמיתי בעם ישראל הוא צריך להיות ניחן במידת הוותרנות, ולסבול כל אחד ואחד, אבל בכל שמדובר בענייני שמים, הרי שלפעמים יש ללכת נגד כל אחד ואחד.

רב זילברשטיין שליט"א בספרו "עלינו לשבח"

רועה הדואג לצאן, לא לעצמו
וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' בְּצֹאן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֹעֶה. (כו. יז)
יש להקשות: מדוע משה רבינו אומר: "בצאן אשר אין להם רועה", ולא אומר ביתר פשטות: "כצאן בלי רועה"? יש לומר: יש רועים ויש רועים. יש רועים שכל מטרתם וכונתם היא כדי שתהיה להם פרנסה. הם רועים את הצאן כדי שיהיה להם כסף, לעומתם, יש כאלה שרועים את צאנם, כדי שיהיה להם בשר לאכול. הם מגדלים צאן כדי שבבוא היום ישחטו ויואכלו מהשור.

השיב את חמתי, לא הביא אף וחמה לעולם
פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִפְהִן הַשִּׁיב אֶת חֲמָתִי מֵעַל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כה. יא)

בשעה שרצה פנחס לקנא קנאת ה' ולהרוג את זמרי חשש מאוד פן תתערב איזה פניה והתנשאות במחשבתו, שזכה שעל ידו תתבטל המגפה מעל בני ישראל, וכבר אמרו חז"ל (תענית ה.): כל מי שנענה בתפלתו ומגיס דעתו עליו מביא אף לעולם, ואם כן יצא שכרו בהפסדו. על כן נתחכם פנחס ושאל משה רבינו, אף שידע היטב מה דינו של זמרי, כדי שמשה יצוהו על כך, כפי שאכן אמר לו: קריינא דאיגרתא איהו ליהוי פרונוקא (סנהדרין פב.). וממילא לא יהיה אלא שלוחו של משה, ושוב לא יגיס דעתו עליו, שהרי הכל מכוחו של משה הוא. וזהו שנאמר: "פנחס בן אלעזר אהרן הכהן השיב את חמתי", שבחו של פנחס הוא, שעשה בחכמה שלא להביא אף וחמה לעולם, ותלה הכל בכוחו של משה כדי שלא יבוא לידי התנשאות.

ספר "עלים לתרופה"

פרסום שמו של החוטא בפרשתינו
וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמָּכָה אֲשֶׁר הָכָה אֶת הַמַּדְיָנִית זָמְרִי בֶן
סְלֹוּא נָשִׂיא בֵּית אָב לְשִׁמְעוֹנִי (כה. יד)

יש לתמוה מדוע בפרשת הקודמת העוסקת בעצם העבירה לא נזכר שמו רק נאמר: איש ישראל, ואילו בפרשתנו העוסקת בקנאות של פנחס, הזכירו שמו? ה"אור החיים" הקדוש, ביאר שכוונת התורה בזה, לשבח את מעשה פנחס דאף שידע שמדובר בנשיא ישראל ובת מלך, עשה בהם שפטים לשם שמים. רבי זלמן סורוצקין זצ"ל ביאר: דפרשת הקודמת שעוסקת בעצם העבירה לא הזכירה התורה שמו דשם רשעים ירקב, ואין לנו ענין בידעת האדם העושה מעשה תועבה, אך לאחר שבא פנחס ודקר בחרב את זמרי, הלך שמו בכל מחנה ישראל, ואז נפסקו החטאים עם בנות מדין ונפסקה המגיפה, וכך נגרם על ידי זמרי דבר טוב לעם, ע"כ הזכירו את שמו בזה המקום, דאין הקב"ה מקפח שכר כל בריה.

ספר "אוצרות התורה"

בדרך שאדם רוצה לילך מוליכים אותו
לִיצֵר מִשְׁפַּחַת הַיִּצְרִי לְשֵׁלֶם מִשְׁפַּחַת הַשְּׁלָמִי (כו. מט)
אפשר לפרש בדרך דרוש, "ליצור", מי שהולך אחר תאוותיו של היצר הרע, "משפחת היצרי", מוצא סביבו את כל משפחתו של היצר הרע, כולם מוכנים לסייע לו ולהוליכו בדרך זו. וכנגד זה "לשלם", מי שמבקש את השלמות ואת הטוב, "משפחת השלמי", הוא מוצא

הלכה: אכילה בתענית לילדים

כתב מ"ב (סימן תקנ סק"ה): וכן קטנים שיש להם דעת להתאבל אע"ג שאין מחויבים לחנכם אפילו בן י"ב אפילו לתענית שעות מ"מ ראוי לחנכם שלא יאכלו רק כדי קיום הגוף לחם ומים או שאר מאכל פשוט. ובפסקי תשובות (אות ג) כתב: ויש שכתבו שהמנהג אינו כן אלא אין מונעין מהילד את מאכליו הרגיל באכילתם בכל יום, אלא ממתקים ושאר מיני עינוגים אין לתת לו, מ"מ אם לקחם מעצמו אין צריך לסלקן ממנו.

פסקי תשובות חלק ה'ו

פתגם: דרך החלון אתה יכול לראות את זולתך, אך אם מרוח עליו כסף, הוא הופך למראה ואתה רואה בו רק אם עצמך.

ספר "שמחה"

חקירה: לקולה ולחומרה לחומרה ילפינן

מטעם ספק, או מטעם ודאי, שמידה היא בתורה ללמוד לחומרה. (אתון דאורייתא יח. ובקובץ ביאורים ב"ק תחילת ציוני דברים עמוד סא בדפיו, חקר כך לגבי היקש שאפשר להקיש לחומרה ולקולה.)

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: ברכה נאמנה

עני מרוד מטופל באשה וילדים רעבים, נכנס אצל עשיר אחד לבקש ממנו גמילות חסד, דחהו העשיר בלא כלום. פנה העני לצאת, כשהוא מברך את העשיר: ישימך האלוקים כאברהם יצחק ויעקב. היתכן? השתומם העשיר, אני סירבתי לך הלוואה, ואתה מברך אותי כך? כן השיב העני, אני מאחל לך שתהיה נע ונד כאברהם, שתכהינה עיניך כיצחק ושתהיה צולע על ירכך כיעקב.

ספר "חוד וחלק" חלק א' (דף קכב)

מזל טוב ליום הולדת של בני צוריאל בן מלכה נ"י

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, ויקטוריה שושנה בת ג'וים חנה, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, חיים אהרן לייב בן רבקה, שמחה ג'וזת בת אליז, חיים בן סוזן סולטנה, סשה שלום בן דבורה רחל, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, פייגא אולגה בת ברנה, רינה בת פיבי. לידה קלה לרינה בת זהרה אנריאט. זרע של קיימא לחניאל בן מלכה ורות אוריליה שמחה בת מרים.

לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מלכה

המשותף לכל אלו, שהם רועים בשביל עצמם, בשביל האינטרס שלהם,, ואין הם רועים בשביל הצאן. לעומת זאת, יש רועים שאוהבים את הצאן, הם רועים בשביל הצאן. כל מעיינם נתון אך ורק כדי שלצאן יהיה נעים וטוב. משה רבינו פונה להשם יתברך ומבקש: כשם שיש כמה סוגים של רועים, כך יש כמה סוגים של מנהיגים, אני מבקש, אומר משה, שהמנהיג על עם ישראל יהיה מנהיג שידאג כל העת למען האינטרסים של העם, לרווחתו ולטובתו, כמו רועה צאן הרועה למען הצאן. משמעות המילים: "כצאן אשר אין להם רועה", הוא שהרועה דואג לצאן, הוא לא דואג לעצמו, וכך מבקש משה, שהמנהיג יהיה מנהיג שדואג לעם ישראל ולא לאינטרסים של עצמו.

ספר "יחי ראובן" בשם רב שלום שכרונן זצ"ל

עַלֹת שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ (כח. י)

מהי הדגשת הכתוב "עולת שבת בשבתו". כמו כן, מדוע בשבת, בניגוד לשאר המועדים, אין מביאים גם קרבן חטאת. אלא אמרו חז"ל, כי עולה מכפרת על הרהור הלב (ויק"ר ז. א), בעוד שחטאת מכפרת על מעשה חטא. לכן בשבת שבה נמנע האדם מעשיית מלאכה ועבודה, ואין זה מצוי שיבוא לידי חטא, אינו צריך להביא חטאת. אבל הרהור מותר בכל מילי דרשות, כמו שנאמר בגמרא (שבת קו.), אם כן מצוי שיבוא לידי הרהור עבירה וחטא. זהו שהדגיש הכתוב: "עולת שבת בשבתו", כי בשבת עליו להביא עולה המכפרת אל חטאים שבהרהור הלב. לא כן ביום טוב, שעשיית מלאכה מותרת במלאכת אוכל נפש, ומצוי יותר שיבוא לידי מעשה חטא. לכן בקרבנות המועדים יש גם חטאת. רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם משך חכמה

וְהִקְרַבְתֶּם אֶשֶׁה עֹלָה לַה' (כח. יט)

אם קרבנכם נעשית ב'אשה', באש של התלהבות, אזי הריהו עולה לַה', השם יתברך מתעלה על ידה, כפי שאמר הכתוב: "ימלא ה' כל משאלותיך", היינו שתמלא את כל משאלותיך ורצונותיך בה', בכוונה להגדיל ולהאדיר את כבודו בעולם.

ספר "מענה של תורה"

יום תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם (כט. א)

דבר נפלא מוצאים בטור אורח חיים בסימניו, שנזדמנו דיני שופר בסימן השווה עם גימטריא שלו, שופר בגימטריא תקפ"ו (586), והלכות שופר נמצא בסימן תקפ"ו (586), ואע"פ שלא נתכוין המחבר לכך, מכל מקום נפל האמת באמת, להראות כי מן השמים הסכימו על ידו לפי שעשה חיבורו לשם שמים, וכל העוסקים במלאכת שמים לשמה מראין להם סימן טוב מה שלא עלה על דעתם.

ספר "להתעדן באהבתך" בשם היעב"ץ (סידור הלכות שופר)

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr